

Sammendrag:

Reisevaner i Nedre Glomma 2006

På bakgrunn av at Fredrikstad og Sarpsborg kommuner sammen med Østfold fylkeskommune og Statens vegvesen Vegkontoret i Østfold ønsket å få mer kunnskap om innbyggernes reisevaner, gjennomførte Transportøkonomisk institutt en reisevaneundersøkelse i Nedre Glomma i oktober 2006.

Undersøkelsen

Undersøkelsen ble gjennomført som telefonintervjuer i en to-ukersperiode i oktober 2006. Synovate MMI stod for intervjuene.

Spørsmålene i undersøkelsen er basert på den nasjonale RVUen for 2005, men er vesentlig færre da det kun var daglige lokale reiser og forhold rundt arbeidsreisene som var i fokus i den lokale RVUen for Nedre Glomma.

Rekruttering

MMI trakk i alt 5355 tilfeldige fasttelefonnummer i de to kommunene. Tekniske feil, ikke mulig å få kontakt, språkproblemer osv førte til at det i alt ble initiert intervjuer med 3149 personer. Av disse nektet 68 prosent å være med på undersøkelsen.

Kjennetegn ved utvalget

Utvalgets fordeling på kjønn er omtrent som i befolkningen. Det er færre unge og yngre voksne, 18-34 åringer, enn befolkningen i området skulle tilsi og det er flere eldre over 55 år.

Utvalget har like stor andel yrkesaktive som i befolkningen, men har for stor andel pensjonister og for få studenter/skoleelever. Utdanningsnivået er omtrent som i andre norske byer, men inntektsnivået er noe høyere.

Vi må derfor ta forbehold om at utvalget muligens ikke er representativt for befolkningen i Nedre Glomma. Det skyldes blant annet rekrutteringsmåten. Mange har ikke fasttelefon slik at frafallet er blitt relativt høyt, spesielt blant de unge og yngre voksne.

I analysene har vi valgt å ikke vekte materialet da analysene i all hovedsak omhandler ulike gruppers reisevaner mv. I tillegg ser vi på forskjeller og likheter mellom de ulike gruppene i befolkningen.

Dataene for Nedre Glomma fra nasjonal RVU 2005 er lagt til materialet for å øke utvalget. Dette har forbedret skjevhetene noe, men ikke eliminert dem.

Tilgangen til transportressurser

Andelen over 18 år med førerkort er høy i Nedre Glomma, spesielt blant 25-44 åringene er den høyere enn i syv andre byområder i Norge (Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Drammen, Skien og Tromsø). Det samme gjelder de eldre, 67-74 åringene.

Biltilgangen er høyere i Nedre Glomma enn i andre norske byer. De aller fleste, 90 prosent, bor i en husholdning med tilgang til bil.

Av de yrkesaktive disponerer 92 prosent bil til egen kjøring hele dagen.

Så å si alle i Fredrikstad og Sarpsborg har buss innenfor 15 minutters gange fra boligen, 96 prosent. I gjennomsnitt har de seks minutter å gå til nærmeste holdeplass. Dette er lengre enn i andre norske byer.

Frekvensen på kollektivtransporten i Nedre Glomma er betydelig dårligere enn tilbudet i andre norske byer. Kun 11 prosent har buss hvert 15. minutt mellom kl 9 og kl 15 mot 43 prosent i andre norske byer. Samtidig er det også mange, 22 prosent, som ikke vet hvor ofte bussen går fra det stoppestedet som er nærmest boligen.

Lokalisering av reisene

Totalt er det 3573 reiser i datamaterialet. Dette er daglige/lokale reiser, dvs reiser som starter eller ender innen de to kommunene, i resten av Østfold fylke eller Oslo/Akershus.

Tabell S 1: Start og stoppsoner for alle reiser. Prosent.

	Starter	Ender
Fredrikstad sentrum	8	8
Fredrikstad Kråkerøy	4	4
Fredrikstad Gressvik	11	11
Fredrikstad under 5 km fra sentrum i retning Sarpsborg	13	13
Fredrikstad over 5 km fra sentrum i retning Sarpsborg	4	3
Fredrikstad omland	15	15
Sarpsborg sentrum	8	8
Sarpsborg Nord	9	10
Sarpsborg Vest	8	8
Sarpsborg Øst	9	9
Sarpsborg omland	5	5
Resten av Østfold	4	4
Oslo/Akershus	2	2
Sum	100	100
N=	3573	3573

TØI-rapport 876/2007

Det er få kollektivreiser i materialet, totalt 149. Reismønstret for disse er noe annerledes enn for alle reiser. 2 prosent av alle reiser enten starter eller stopper i Oslo/Akershus. Av alle kollektivreiser starter 14 prosent i Oslo/Akershus. Der ender også 15 prosent av kollektivreisene. 41 prosent av kollektivreisene går internt i Fredrikstad kommune.

Tabell S 2: Start og stoppsoner for kollektivreisene. RVU Nedre Glomma 2006 inkl data fra nasjonal RVU 2005.

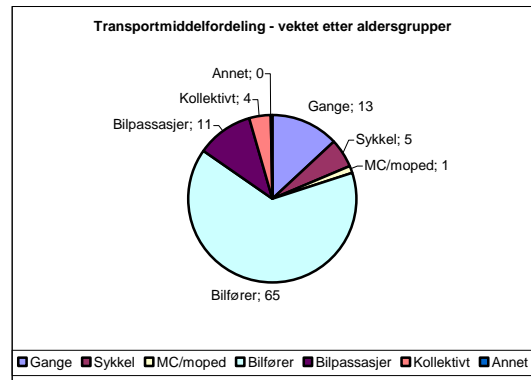
Starter	Ender				Totalt starter
	Fredrikstad	Sarpsborg	Rest Østfold	Oslo Akershus	
Fredrikstad	41	3	2	5	51
Sarpsborg	5	22	2	4	33
Rest Østfold	0	2	0	0	2
Oslo og Akershus	6	2	0	6	14
Totalt ender	45	25	4	15	100

Transportmiddelfordeling

Transportmiddelfordelingen i området viser at bilbruken er høy. 76 prosent av alle reiser er bilreiser; 65 prosent som fører. Kollektivandelen er lav, kun 4 prosent.

De yrkesaktive benytter i stor grad bil. Av alle reisene foretatt av yrkesaktive er 74 prosent bilreiser som fører og 8 prosent som bilpassasjer.

På handle- og følgereiser er bilførerandelen ca 90 prosent. Det er kun på fritids- og besøksreiser bilførerandelen er vesentlig lavere, men her er imidlertid bilpassasjerandelen høy. Fritidsreiser foretatt av yrkesaktive har en gangandel på 33 prosent.



Figur S1: Transportmiddelfordeling. RVU Nedre Glomma 2006 inkl data fra nasjonal RVU 2005

Personenes reiseomfang

Ikke alle gjennomfører ærend utenfor hjemmet/-eiendommen i løpet av en dag. Ca 12 prosent har dermed ikke foretatt noen reiser.

I snitt foretar en person 3,4 reiser pr dag, men dette varierer mellom ulike grupper i befolkningen. Yrkesaktive reiser mest mens alderspensjonister reiser minst.

Tabell S1: Gjennomsnittlig antall reiser, reiselengde og tidsbruk. RVU Nedre Glomma 2006 inkl data fra nasjonal RVU 2005.

	Antall reiser	Reiselengde	Tidsbruk	N=
Yrkesaktive	3,8	43	72	613
Skoleelver/studentere	3,7	21	63	97
Alderspensjonister	2,2	17	48	268
Trygdede	3,3	27	65	130

En yrkesaktiv bosatt i Nedre Glomma foretar nesten 4 reiser pr dag, tilbakelegger 43 km og bruker 72 minutter på dette, ikke så ulikt yrkesaktive i syv andre norske byer.

Reisenes lengde og startidspunkt

Gjennomsnittlig reiselengde er ca 9 km. Naturlig nok er det gange og sykkelreisene som er de korteste, hhv 2 og nesten 3 km lange i gjennomsnitt. Kollektivreisene er de lengste, 22 km i gjennomsnitt.

Mange bilreiser er korte. Over halvparten av bilførerreisene er under 5 km lange.

Bortsett fra tjenestereisene er arbeidsreisene de lengste reisene, ca 14 km i gjennomsnitt, mens skolereisene er i underkant av 5 km i gjennomsnitt.

Reisens starttidspunkt sprer seg ganske jevnt over morgenen/formiddagen, kl 7-14. Det er en liten topp kl 7-9 om morgenen. Reiseaktiviteten er vesentlig høyere på ettermiddagen mellom kl 15 og kl 19 enn på morgenen/formiddagen. I tillegg til arbeids- og skolereisene er innslaget av handle-, fritids- og besøksreiser stort. Det er en topp kl 15-17.

Formål med reisene

Det er forskjeller mellom ulike grupper i befolkningen mht formålet med reisene de foretar. Naturlig nok er det i all vesentlig grad yrkesaktive som foretar arbeidsreisene, mens skoleelever/studentene står for skolereisene.

Trygdete og alderspensjonister foretar flere handlereiser både i faktisk antall og i andel av reisene sine enn yrkesaktive.

Skoleelever/studentene er de som foretar flest fritids og besøksreiser.

Tabell S 3: Reiser foretatt av yrkesaktive – Andel reiser til ulike formål. RVU Nedre Glomma 2006 inkl data fra nasjonal RVU2005.

	Prosent
Arbeidsreiser	30
Handle-/servicereiser	21
Følge- og omsorgsreiser	15
Fritidsreiser	13
Besøksreiser	9
Andre reiseformål	8
Sum	100

Arbeidsreisene

82 prosent av de yrkesaktive i Fredrikstad og Sarpsborg har fast oppmøtested på arbeid.

Tabell S 3: Transportmiddelfordeling på arbeidsreisene foretatt av yrkesaktive med fast oppmøtested. RVU Nedre Glomma 2006 inkl data fra nasjonal RVU2005.

	Prosent	Antall
Gange	5	25
Sykkel	10	50
MC/moped	1	3
Bil som fører	77	390
Bil som passasjer	3	20
Kollektivt	4	21
Sum	100	510

De aller fleste arbeidsreisene er bilreiser. Kun 4 prosent er kollektivreiser. Det er på arbeidsreiser til Oslo/Akershus at kollektivandelen er høy med ca 50 prosent.

Arbeidsreiser – avstander og reisetider

I gjennomsnitt er arbeidsreisene for de yrkesaktive med fast oppmøtested 13 km lange. Enkelte lange reiser trekker opp gjennomsnittet. Over halvparten av arbeidsreisene er under 6 km lange.

Bilreisene er omtrent som gjennomsnittet, i underkant av 13 km, og med 50 prosent av reisene under 7 km. Halvparten av bilførerreisene tar maksimalt 10 minutter og hele 75 prosent av de som kjører bil har kommet seg på jobb innen 20 minutter.

Kollektivtilbudet på arbeidsreisen og årsaker til ikke å reise kollektivt

Hele 1/3 av de yrkesaktive mener det ikke finnes kollektivtilbud de kan benytte til å reise på jobb. 62 prosent hevder at det er mulig å benytte buss. Hovedårsaken til at de ikke benytter bussen er at de oppfatter det å reise kollektivt som tungvint og at det tar for lang tid.

Samkjøring og parkeringsmuligheter på jobb

Det er liten grad av samkjøring på arbeidsreisene. Av de som kjører bil til jobb, kjører 88 prosent alene. 12 prosent har en eller flere passasjerer. De fleste av disse er over 13 år.

Parkeringsmulighetene ved arbeidsstedet er gode. 84 prosent kan parkere gratis ved oppmøtested enten på plasser arbeidsgiver disponerer (81 prosent) eller på veg, gate eller plass (3 prosent). 5 prosent har avgiftsbelagt parkering som disponeres av arbeidsgiver.

Ingen av de yrkesaktive får støtte fra arbeidsgiver for å benytte kollektivtransport til jobb. 15 prosent får en eller annen form for støtte til bilbruk.

Ærend underveis til jobb

2/3 deler av de yrkesaktive reiste direkte mellom bolig og arbeidssted siste dagen de var på jobb. Det er forskjeller på reiser til og fra jobb mht om man har ærend underveis. 82 prosent av reisene til jobb gikk direkte til jobben. 10 prosent fulgte barn til barnehage/skole/annen aktivitet. På hjemreisene er det flere som har ærend. 61 prosent reiste direkte hjem, 12 prosent hentet/brakte barn og 27 prosent gjorde innkjøp på veg hjem.